

luptat cu cnezatul Halici și cu polonii. Mai târziu „Țara bolohovenilor” a fost inclusă în Marele Cnezat Lituanian.

Aceste formațiuni teritorial-politice și-au păstrat specificul lor în decursul întregului Ev Mediu timpuriu, formând baza pe care s-au constituit statele medievale românești.

ÎNTEMEIEREA STATULUI MEDIEVAL ȚARA MOLDOVEI

Vasile Vasilos, conf. univ., dr., U.T.M.

Întemeierea Țării Moldovei este reflectată foarte sărac în izvoarele scrise medievale. Sunt prezente două versiuni cronicărești, două diplome ale regelui maghiar Ludovic de Anjou și fragmente din alte documente, care se referă foarte puțin la acest eveniment. Lipsa unei ample baze documentare a făcut posibilă dominarea unui timp îndelungat în istoriografie a versiunii legendare privind formarea Moldovei, considerată ca produs al unui „descălecat”. În fond, legendele vorbesc despre un dublu „descălecat”, al lui Dragoș, mai întâi, apoi al lui Bogdan.

Cea mai veche și mai amplă povestire istorică despre apariția statului românesc la est de Carpați este cronica de la mănăstirea Putna, ticluită în limba slavonă pe la sfârșitul secolului al XV-lea – începutul secolului al XVI-lea „*Poveste pe scurt despre domnii Moldovei de când a început Țara Moldovei în anul 6867 (1359)*” Autorul necunoscut al acestei povestiri prezintă spațiul de la est de Carpați ca fiind „...loc pustiu și la marginea ținuturilor în care rătăceau tătarii”. Încoace ar fi venit un oarecare Dragoș din Maramureș, care în timpul vânătorii unui zimbru a trecut cu ceata sa peste munți și a nimerit într-un ținut frumos, cu condiții favorabile pentru trai. Întors în Maramureș și obținând învoirea suzeranului său, a regelui ungar, el a strămutat pe pământurile noi numeroși locuitori. Aici Dragoș a fost proclamat de ceata sa

voievod și astfel a pus începutul Țării Moldovei. Este apoi indicată întemeierea orașului Baia și a altor orașe „pe râuri și la izvoare”. Baia a devenit capitală a țării, reședință a voievodului (numită uneori, pe la mijlocul sec. al XIV-lea și Moldavia, „civitas Moldaviae”). Ea era situată în centrul unui ținut rural destul de dezvoltat, pe drumul comercial ce lega Cnezatul Halician cu Transilvania.

Aceeași relatare, cu unele modalități specifice noi, se conține în „*Letopisețul Țării Moldovei până la Aron Vodă*”, scris de Grigore Ureche în secolul al XVII-lea și completat de Simion Dascălul, Misail Călugărul și Axinte Uricariul, precum și în unele opere ale cronicarului Miron Costin.

Despre constituirea Țării Moldovei au scris și unele cronică străine. Bunăoară, „*Cronica Ungurilor*” a lui Ioan de Târnave, relatează o versiune, erou al căreia este prezentat Bogdan, voievodul românilor din Maramureș. Acesta, adunându-i pe românii (Olachis) de acolo, a trecut cu ei clandestin la est de Carpați, teritoriu vasal coroanei maghiare. Mai târziu, după cum scrie cronică ungiurească, numărul românilor a sporit aici și astfel a apărut statalitatea pe acest teritoriu, adică Țara Moldovei.

Așadar, expunerea evenimentelor în ambele variante, cu excepția unor detalii, coincid. Deosebirea principală constă în numele voievodului, în ambele cazuri venit din Maramureș. Ar însemna, deci, că cronicarii moldoveni au dispus de știri istorice cum că primul voievod al Moldovei a fost Dragoș, iar cronicarii maghiari în postura de prim voievod al țării l-au pus pe Bogdan. Știind faptul, că cronicarii moldoveni au scris mai târziu ca cei ungiuri, e posibil de presupus că ei au împrumutat subiectul de la aceștia. Cauza schimbării numelui a fost condiționată de faptul că tradiția orală locală, transcrisă apoi, a păstrat numele primilor voievozi – Dragoș și Sas. Cronografia moldovenească îl prezintă și pe fostul voievod al Maramureșului, Bogdan, trecut în Moldova și devenit voievod al ei, dar nu primul, precum scriu cronicile ungiurești. Cronicarii moldoveni l-au plasat pe Bogdan pe locul al

treilea, după Dragoș și Sas. Iar diploma regelui Ludovic I, din 2 februarie 1365, mai numește până la Bogdan încă un voievod, pe Balc, fiul lui Sas. Deci, voievodatul moldovenesc exista deja mult înaintea venirii lui Bogdan, chiar până la anul 1359, indicat de cronicari drept început al Țării Moldovei.

La cronicari, atât unguri cât și moldoveni, persistă concepția despre „întemeierea” Moldovei prin un „descălecat” de peste munți, căci ea fiind parcă pustie și neaparținând nimănui, a fost populată cu români din Maramureș și organizată ca stat de voievodul de acolo. Această concepție, îmbrăcată în veșmânt de legendă, este inconsistentă. Investigațiile științifice (atât scrise cât și arheologice) dezminț teza despre Moldova antestatală ca țară pustie, fără locuitori și demonstrează nu numai o continuitate de viață socială și economică la est de Carpați din timpurile cele mai vechi, ci și apariția timpurie, ca și în alte regiuni populate de români, a unor structuri teritoriale cu caracter prestatal, cu mult înaintea formării statului Țara Moldova.

În istoriografia critică de la cumpăna secolelor XIX–XX (D.Onciul, N.Iorga, I.Lupaș, C.Giurescu ș.a.) se considera ca tradiția istorică a „descălecatului” este o tălmăcire cărturărească a unei frumoase legende.

Reprezentanții școlii critice din perioada interbelică (P.P.Panaitescu, C.C.Giurescu și mai ales Gh.I.Brătianu) au reexaminat viziunea istoriografiei medievale referitoare la „descălecatul” țărilor române. Gh.I. Brătianu, în lucrarea „*Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*” a delimitat aspectele de faptele reale atestate de tradiția istorică. „Descălecatul” a atestat nu popularea unor ținuturi pustii, cum reiese din legendă, ci trecerea peste munți a unor reprezentanți ai nobilimii românești din Transilvania, deposedate de cuceritori. Acești mici nobili români s-au suprapus populației românești din acest spațiu, contribuind la accelerarea procesului de unificare statală a celor două țări românești.

Istoriografia românească postbelică, păstrând principalele concepții expuse în istoriografia interbelică referitoare la întemeierea statelor românești, a făcut și anumite precizări. Astfel, s-a constatat, că prin termenul de „descălecare” în izvoarele medievale se subînțelegea „întemeierea” și nu colonizarea unui teritoriu cu populație venită de peste hotare. De asemenea și prin noțiunea de teritoriu „pustiu” se avea în vedere un pământ nesupus unei autorități (Șt. S.Gorovei).

Cercetările arheologice au scos la iveală urmele unor concentrări de așezări omenești din secolele IX–XIII. O grupare din jurul așezărilor fortificate Baranca–Hudești, Fundul Herței, Horodiștea a fost descoperită în partea de nord, între Siret și Prut. O altă grupare, cu câteva așezări fortificate (Mogoșești, Poiana cu Cetate), în zona cursurilor mijlocii și inferioare ale Jijiei și Bahluiului. Peste 200 de așezări au fost evidențiate între cursul inferior al Siretului și Prutului. O rețea de așezări omenești acoperea spațiul dintre râulețele Suceava și Moldova, apoi mai jos de Bistrița, pe cursul mijlociu al Tazlăului, precum și între Milcov și Putna. Numeroase vestigii materiale ale activității unei populații rurale au fost descoperite de arheologi în regiunea codrilor dintre Prut și Siret.

Deși izvoarele scrise sunt mai sărace în informații privind cnezatele premergătoare întemeierii, decât în Țara Românească, totuși unele știri permit a se trage anumite concluzii privitor la nivelul organizării politice a populației de pe teritoriul viitoarei Țări a Moldovei. Astfel, cronica islandeză „*Saga lui Edmund*”, relatează că în luptele pentru tronul Kievului la începutul secolului al XI-lea, dintre cnezii kieveni Iaroslav cel Înțelept și Sveatopolc, de partea celui din urmă au participat și românii, care puteau fi numai cei de la est de Carpați. Istoricul bizantin *Nicetas Choniates* pomenește pe românii (volohii) din partea nordică a Moldovei, aliați ai împăratului Bizanțului, care au prins în 1164, „la hotarele Galiției”, pe prințul fugar Andronic Comninul, care întreprinsese

un complot nereușit împotriva împăratului Manuil și intenționa să fugă la Kiev. Tot din secolul al XII-lea datează numele unui duce român, de la est de Carpați, *Ramus (Roman)*, care participase la turneele cavalești din Germania, unde s-a acoperit de glorie, fiind unul din eroii poemului medieval „*Cântecul Nibelungilor*”.

Informații concludente conține și o scrisoare a Papei de la Roma, *Grigore al IX-lea*, către „regele cel tânăr” al Ungariei Bela al V-lea, din 14 noiembrie 1234. În ea se pomenește poporul ortodox al românilor (Walathi) din episcopatul catolic al cumanilor. Papa era îngrijorat de faptul că acești români primeau sfintele taine de la niște pseudoepiscopi de rit grecesc. Deci este recunoscută o organizare religioasă la est de Carpați, care, fără îndoială, în condițiile presiunii catolicismului, putea să se mențină numai în cadrul unor formațiuni politice.

Izvoarele scrise mai menționează la est de Carpați un voievod român, la 1247 – *Olah*, în fruntea unei formațiuni române, vasală a Hoardei de Aur, ducând daruri hanului și o populație războinică, *Blacii*, în conflict cu rutenii din sudul Poloniei, la 1277. Blacii își aveau deci formațiunea politică undeva în nordul Moldovei, premergătoare, poate, „țării valahilor” (walahen Lent) amintită de *Ottokar de Styria* la 1307–1308, într-o cronică rimată. Despre această „țara a valahilor” („țară a românilor”), în frunte cu un voievod, se mai menționează într-un izvor oriental, *Legenda despre Oguz-han*, apoi avem alte informații transmise de cronicarul german *Thomas Tuscus* (1276–1277) și de istoricul polon *Jan Dlugosz* (la mijlocul sec. al XV-lea). „*Țara valahilor*” este așezată în partea nordică a teritoriului est-carpatic, pe cursul superior al Siretului, acolo unde s-a dezvoltat un centru urban important, Siretul. Această formațiune prestatală, cu centrul la Siret, este menționată și în 1340, într-o scrisoare a călugărilor minoriți către Papa de la Roma.

Tot în nordul Moldovei, până la Nistru (la nord-est de spațiul carpato-nistrean), o cronică rusească, „*Cronica Mănăstirii Ipatiev*” din secolul al XIII-lea, pomenește în câteva rânduri de cnezii

bolohoveni și „*Țara Bolohovenilor*”, pe care unii cercetători ucraineni și români o consideră formațiune politică autohtonă. Numele lor nu este altceva decât numele puțin schimonosit al volohilor, adică românilor. În 1241, când au năvălit hoardele tătaro-mongole ale lui Batu, ei au fost supuși, siliți să colaboreze cu cuceritorii și să-i aprovizioneze cu grâu și mei.

O comunitate a românilor, încheată politic, a fost atestată în Vrancea, după cum o dovedesc descoperirile arheologice a numeroase așezări și toponimele românești de aici. Numele Vrancei apare într-un document latin din secolul al XV-lea, iar Dimitrie Cantemir menționează „*Țara Vrancei*” (în „*Descrierea Moldovei*”) alături de *Țara Câmpulung Moldovenesc*, în ținutul Suceava și *Țara Tigheciului*, la nordul gurilor Dunării.

Cronicile rusești menționează în secolul al XII-lea o „*Țară Bârlad*” și o populație românească sub numele de bârladnici, probabil locuind în centrul Moldovei. De asemenea, pentru începutul secolului al XIII-lea documentele cancelariei maghiare și papale stabilesc în sudul Moldovei o „*Țară a brodniciilor*” (români locuitori la brod = trecere, din slavonește). Tot spre sud, acolo unde Papa Nicolae al III-lea hotărî să reorganizeze (după distrugerea de către tătaro-mongoli la 1241), în 1297, episcopia catolică a Milcoviei, izvoarele amintesc atât în 1281, cât și în 1299, de o altă „*Țară a valahilor*” (românilor).

Invăzia de la 1241 și dominația tătaro-mongolă au oprit pe un timp evoluția de mai departe a formațiunilor statale organizate din punct de vedere militar-politic și le-a micșorat numărul. Faza hotărâtoare a constituirii statului medieval românesc la est de Carpați s-a desfășurat după mijlocul secolului al XIV-lea. Către jumătatea secolului al XIV-lea, în vremea hanului Djanibec (1341-1357), fiul lui Uzbek, puterea Hoardei de Aur în părțile de vest (deci și pe teritoriul românesc) se afla în declin, iar ofensiva polonă și maghiară în plin progres. După campaniile victorioase ale maghiarilor, din 1345 și 1352-1353, conduse de Andrei Lackfi, comitele secuilor, fratele lui Ștefan, voievodul Transilvaniei, tătarii

au fost înfrânți și izgoniți spre răsărit, peste Nistru, în câmpiile din nordul Mării Negre și în Crimeea. Dar, deoarece tătarii mai constituiau încă un pericol și amenințau dinspre est Ungaria, Ludovic I de Anjou (1342-1382), urmașul lui Carol Robert, a hotărât să înființeze la răsărit de Carpați o *marcă militară* de apărare a regatului. În fruntea acestei mărci a fost numit Dragoș, voievodul românilor din Maramureș, care participase cu oastea maramureșeană în campaniile sus-menționate împotriva tătarilor. El a condus aici ca vasal al regelui Ungariei, având reședința în orașul Baia, pe râul Moldova. Structura mărcii, de esență militară, s-a suprapus formațiunilor politice existente. Unitatea teritorială a lui *Dragoș* este considerată nucleul de unde a pornit unificarea politică a spațiului dintre Carpați-Nistru-Marea Neagră.

Proveniența și începutul domniei lui Dragoș sunt discutabile. Unii istorici (care nu recunosc „descălecarea” Moldovei) afirmă că știrea despre marca maghiară a fost o invenție a cronicarilor regali care aveau scopul să justifice pretențiile teritoriale ale regilor asupra pământurilor de la est de Carpați. Ei consideră că Dragoș a fost un voievod local, situat în fruntea unei formațiuni statale autohtone, deja existente, care a reușit să impună puterii sale pământurile cursului superior și de mijloc al râului Siret.

Oricum, primul voievod al Țării Moldovei a fost ***Dragoș***. El a domnit puțin, vreo doi ani de zile, dacă indicațiile cronicilor sunt exacte, între anii 1352-1353. După cercetări mai noi, Dragoș ar fi murit în 1354, fiind înmormântat la Volovăț. După el a domnit fiul său ***Sas***, cu o domnie iarăși scurtă, de patru ani (1354-1358). În timpul domniei lui Sas puterea voievodatului s-a extins spre est și nord-est până la Siret și Suceava. Există date că Sas a construit la Siret prima biserică de piatră. El ar fi ridicat, potrivit tradiției și o cetate, azi dispărută, pe dealul Sasca, din apropierea târgului Siret. Potrivit legendei, locuitorii Sucevei și ai împrejurimilor se rugau primilor voievozi să-i ajute împotriva atacurilor din afară. Asupra teritoriului lărgit se extinde și numele de Moldova (după denumirea râului în al cărui bazin a apărut voievodatul și pe al

căruia mal era situată Baia, prima reședință voievodală). Pe măsură ce evoluau relațiile feudale, această denumire a dat naștere numelui de Țara Moldovei.

După Sas au domnit un timp fiii acestuia. Pe unul din ei îl chema **Balc** (1359). Cronicile moldovenești nu pomenesc de el, probabil din motivul că-l apreciau ca pe un om al regelui ungar. Și, într-adevăr, documentele ungare îl prezintă pe Balc ca pe unul care depindea de Ludovic I, regele Ungariei. Dominația Regatului Ungar în zona subcarpatică de est era sprijinită numai de voievodul Balc, de anturajul lui. Împotriva acestei situații din Moldova era cea mai mare parte a populației locale, care în 1359 se revoltă. În diploma din 20 martie 1360 a regelui Ungariei Ludovic I se menționează, că el consideră Țara Moldovei ca fiind a sa, dar de curând acolo a izbucnit mișcarea „volohilor rebeli”, care s-au abătut de la calea „creștine” a coroanei maghiare. Aceste revolte s-au bucurat de sprijinul volohilor (românilor) sosiți din Maramureș, unde aceștia, în frunte cu voievodul lor, **Bogdan**, se ridicaseră și mai înainte împotriva dominației regelui maghiar și a bisericii catolice.

Venind de peste munți, în Țara Moldovei, Bogdan a înlăturat pe urmașul voievodului Sas, Balc și frații săi, care și-au găsit adăpost la maghiari. Regele Ungariei, Ludovic de Anjou, primind vestea despre pierderea posesiunilor regale la est de Carpați, a ordonat pedepsirea rebelilor și reinstaurarea dominației maghiare, însă încercările au eșuat. După cum spune cronică maghiară, Ungaria „mai în fiecare an pornea război... împotriva moldovenilor”. În 1363-1364 însuși regele a organizat o expediție. Amănuntele acestei campanii militare nu se cunosc. Se știe doar că armata lui Ludovic cel Mare a suferit o grea înfrângere în Țara Moldovei.

Ludovic de Anjou, prin *diplome de la 2 februarie 1365*, socotit un adevărat „act de naștere” a statului independent Țara Moldovei, a răsplătit meritele lui Balc, fiul lui Sas, și ale fraților săi, care au trecut sub tutela regelui, fiind nevoiți să părăsească Țara Moldovei. Vinovat de toate nevoile care se abătuseră asupra feciorilor lui Sas,

era numit fostul voievod al Maramureșului Bogdan și feciorii săi, care au trecut clandestin în Țara Moldovei. Lui Balc și celor trei frați ai săi le-au fost donate noi pământuri și anume acele sate și moșii maramureșene, care îi aparținuseră anterior lui Bogdan. Acest document reflectă nu numai înfrângerea lui Balc și izgonirea lui din Moldova, ci și faptul că Ungaria a recunoscut neputința de a mai schimba ceva în situația creată.

Astfel se recunoaște că luptele pentru independență în Moldova s-au încheiat cu un succes deplin, iar meritul de a conduce țara spre independență i-a revenit lui Bogdan, sosit într-adevăr din Maramureș. El a lăsat numele său posterității drept simbol al neatârnării românilor de la est de Carpați, care-și făureau propria lor statalitate.

Așadar, **anul 1359**, prin venirea lui Bogdan la domnie, este considerat anul când statul medieval Moldova devine independent, iar **anul 1365** este anul afirmării independenței Țării Moldovei prin decizerea Regatului Ungar de încercări de a-și restabili dominația în spațiul est-carpatic.

Primele mențiuni ale Țării Moldovei se întâlnesc în diplomele deja pomenite ale regelui Ungariei de la 20 martie 1360 în îmbinarea *Țara Moldovenilor* („Terra Moldavana”) și din 2 februarie 1365 unde este menționat Balc, „*fiul lui Sas de Moldova*”. Denumirea de Țara Moldovei se afirmă pentru teritoriul dintre Carpați și Nistru pe la sfârșitul secolului al XIV-lea – începutul secolului al XV-lea. Până atunci acest nume era purtat numai de voievodatul din valea râului Moldova și se extinse asupra altor regiuni vecine concomitent cu înglobarea lor în hotarele voievodatului. Denumirea de Moldova este legată de numele râului Moldova, în al cărui bazin a luat naștere nucleul formațiunii statale medievale. Lucrul acesta este menționat și de Dimitrie Cantemir în cunoscuta lucrare „Descrierea Moldovei”, unde se spune, că „*de la numele râului Moldova de aici încolo a fost denumită atât de străini, cât și de băștinași Moldova*”. Aici în cnezatul de pe valea

râului Moldova a fost și prima reședință a statului, orașul *Moldavia* (= Baia).

Pentru prima dată denumirea de *moldoveni* (moldavos) a fost folosită de cronicarii maghiari în legătură cu menționarea expedițiilor oastei lui Ludovic împotriva „nesupușilor” și „rebelilor” – din deceniul al VI-lea al secolului al XIV-lea. În 1370 Papa Urban al V-lea scria despre voievodul Lațcu: „*Lațcu – cnezul moldovan din țara sau neamul Volohiei*”. În anul 1402 domnul Moldovei Alexandru cel Bun pomenește într-o diplomă a sa de țărani moldoveni (slavonește: *ziemleani moldavskie*). Cronicarul din secolul al XVII-lea Miron Costin, caracterizând apariția politonimului „moldoveni” scria „*În timpul așezării în țară ei și-au schimbat numele...*”. Trebuie să menționăm, însă, că numele de „moldovean” desemnează nu un popor deosebit (cum doresc actualii diriguitori), ci doar o parte a neamului românesc. El vine de la hidronimul Moldova și este, prin urmare, de esență geografică, nu de natură etnică, tot așa cum sunt numele românilor așezați în alte părți ale spațiului nord-dunărean (muntean, oltean, bănățean, ardelean, maramureșean, bucovinean etc.).

În izvoarele istorice străine teritoriul de la est de Carpați mai era numit *Valahia*, *Valahia Mică*, *Voloșskaia Zemlea* sau în denumiri compuse cum ar fi *Modovlahia*. Astfel, începând din secolul al XV-lea, în documentele Patriarhiei din Constantinopol apare termenul compus „*Moldovlahia*” sau, mai rar, „*Vlahomoldavia*”. Patriarhia ortodoxă numea țara și *Rusovlahia* (Valahia, adică Țara Românească de lângă Rusia Haliciană), spre deosebire de *Ugrovlahia* (Valahia, adică Țara Românească de lângă Ungaria,). Mai târziu, turcii au numit Moldova – *Bogdania*, după numele voievodului Bogdan. E lesne de observat că țara de la est de Carpați era concepută întocmai, ca și cea de la sud de Carpați ca o Țară a românilor, o Țară Românească. Altfel fiind spus, teritoriul de la est de Carpați și cel de la sud de Carpați constituiau un întreg sub aspectul etnic, fiind populat de români, adică aparținând la una și aceeași comunitate etnolingvistică românească. Deosebitoare

erau însemnele politice, apartenența statală a locuitorilor diferitor regiuni. *Românii* de la est de Carpați se numeau *moldoveni* (sau erau numiți) în virtutea apartenenței lor la statul moldovenesc, care se numea *Țara Moldovei*.

Consolidarea Țării Moldovei. Obținerea independenței Moldovei de către Bogdan n-a însemnat, însă, sfârșitul procesului de formare a statalității medievale moldovenești. Pe atunci statul format în regiunea de nord încă nu încorpora toate teritoriile Moldovei și nici nu-și desăvârșise organizarea internă. Pe parcurs, hotarele voievodatului Moldova s-au extins și s-au suprapus peste celelalte teritorii și formațiuni statale dintre Carpați – Nistru – Marea Neagră și Dunăre. Chiar la începutul domniei sale, Bogdan a unificat voievodatul din Valea Moldovei cu cel de la Suceava – Rădăuți, apoi cu Țara Șepenițului, cu cetățile ei de la Hmilov, Țețina și Hotin pe Nistru. Desăvârșirea unificării și consolidarea statalității au făcut-o urmașii lui Bogdan, de până la Alexandru cel Bun.

Bogdan I Întemeietorul a avut o domnie scurtă, până în 1365 (după unele date 1367). A fost înmormântat la biserica Sf. Nicolai din Rădăuți, ctitoria sa. Mai târziu, Ștefan cel Mare a refăcut acest lăcaș de închinăciune, transformându-l în necropolă domnească. Cu acest prilej, marele domn, spre a-i cinsti memoria, a înfrumusețat mormântul Întemeietorului cu o lespede de piatră sculptată pe care stă scris: „*Cu mila lui Dumnezeu, Io Ștefan Voievod, Domnul Țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voievod (este vorba de Bogdan al II-lea), a împodobit acest mormânt strămoșului său, bătrânului Bogdan Voievod, în anul 6988 (1480 n.n.), luna Ianuarie, în 27*”.

Creatorului statului moldovean independent îi urmează fiul său, **Lațcu** (1365-1374). Pentru a face față presiunii polono-maghiare, noul domn stabilește raporturi cu Papalitatea, aderând la catolicism. În anul 1370 acceptă înființarea unei episcopii catolice la Siret, capitala țării. Dar răspândirea catolicismului în Moldova

nu a avut succes și domnitorul a revenit la ortodoxism, fiind înmormântat în biserica ortodoxă de la Rădăuți, alături de tatăl său și nu la Siret, în cea catolică. Domnia sa este importantă mai ales prin menținerea unității teritoriale a statului, în fața tendințelor centrifuge ale boierimii locale. În timpul lui, statul Moldova câștigă o legitimare pe plan internațional, fiind recunoscut ca de sine stătător, prin eliminarea pretențiilor de dominație ale statului ungar.

Cu moartea lui Lațco s-a stins dinastia Bogdăneștilor pe linie bărbătească, deoarece el n-a avut nici un fiu. A continuat însă în linie femeiască, prin *Margareta* sau *Mușata*, care era fiica sau sora sa (nu se știe bine). Mușata a fost căsătorită cu un *Costea*, care a ocupat tronul Moldovei pentru puțin timp, îndată după Lațcu. În 1375, *Petru Voievod*, fiul Mușatei și al lui Costea, pune începutul unei noi dinastii de domni ai Țării Moldovei – a Mușatinilor.

Urmașul lui Lațcu, ***Petru Mușatin*** (1375-1391), a avut cea mai lungă domnie, perioadă în care statul moldovean își consolidează poziția politică în raport cu Ungaria și Polonia. Pentru a contracara presiunea din partea acestor două țări, împreună cu mama sa Mușata (Margareta) trec provizoriu la catolicism.

Domnul manifestă preocupări pentru organizarea economică și administrativă, crește prosperitatea țării. S-a deschis drumul comercial moldovenesc între Cetatea Albă și Liov, domnul obținând venituri din vămi și din comerț. În anul 1377, Petru Mușatin bate primele monede moldovenești, de argint și aramă, numite groși, având pe avers capul de zimbriu, stema Moldovei, iar pe revers un scut cu flori de crin și bare transversale, legenda fiind în limba latină.

Un act important, care a consolidat Țara Moldovei a fost *mutarea capitalei de la Siret la Suceava*, unde a fost ridicată o cetate puternică. În noua capitală domnul a întemeiat Mitropolia ortodoxă, instituție care va contribui la întărirea puterii centrale și creșterii prestigiului bisericii ortodoxe în spațiul românesc. Întemeierea Mitropoliei a însemnat și recunoașterea de către

Polonia a autonomiei politice și bisericești.

Pentru apărarea și promovarea intereselor tânărului stat, Petru Mușatin încheie un tratat cu Vladislav Jagiello, regele Poloniei, pe care-l recunoaște ca suzeran. La 26 septembrie 1387 domnul depune jurământ de credință. În anul următor, 1388, Petru I acordă regelui polonez un împrumut (3.000 ruble de argint = 52 kg de aur) în schimbul căruia primește ca garanție regiunea Pocuția (circa 8.000 km²), teritoriu activ disputat mai târziu între Moldova și Polonia, timp de aproape două secole. Voievodul moldovean a mijlocit încheierea tratatului de alianță dintre Mircea cel Bătrân și regele Poloniei, în 1390, ca urmare a presiunii turcilor otomani la Dunăre.

Petru I Mușatin reușește să unească teritoriul din partea de sud-est a spațiului carpato-nistrean, eliberat treptat de dominația mongolo-tătară, care ulterior s-a numit *Țara de Jos*. Țara Moldovei a mai inclus în componența sa și *culoarul unguresc* – o porțiune de teritoriu de la curbura Carpaților, care unea teritoriul Transilvaniei cu gurile Dunării și separa Moldova de Muntenia. La 1386 domnul moldovean își extinde stăpânirea asupra Cetății Albe.

După Petru Mușatin la domnie vine fratele său **Roman** (1391-1394), pe care îl urmează **Ștefan** (1394-1399), care îi era frate sau nepot de soră – nu se știe bine. Aceștia continuă politica externă a lui Petru I. În timpul lui Roman I Moldova atinge hotarele naturale: Carpați – Nistru – Marea Neagră – Dunăre. Într-un document din 30 martie 1392, domnul se intitulează „*marele singur stăpânitor, din mila lui Dumnezeu domn, Io Roman voievod, stăpân al Țării Moldovei de la munte până la mare*”.

Consolidarea teritorială a Țării Moldovei a fost însoțită de cea etnonațională, spirituală și politică, de afirmare a ei pe arena istorică ca factor activ al vieții internaționale din Europa de sud-est, centrală și răsăriteană.